TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20881
Tarih : 28.10.2026

52281

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 27.10.2026

Meral Danış Beştaş
Erzurum Milletvekili

Malatya'nın Pütürge ilçesinde, ilçe merkezini çevreleyen Taşmış, Babik (Gündüz), Meraw (Belenköy), Şimil (Örnekköy) ve Karakaya köyleri çevresinde, yerleşim alanlarına yakın mesafelerde toplam 42 profillit madeni ocağının bulunduğu, bunların 29'unun Taşmış köyünde yer aldığı bildirilmektedir. Bölgede 30 yılı aşkın süredir devam ettiği belirtilen madencilik faaliyetlerinin, köy sakinlerinin yaşam alanlarını, tarım arazilerini, meraları ve su varlıklarını etkilediği ifade edilmektedir.

Bölgedeki yerleşimlerin dağınık yapısı nedeniyle bazı maden ocaklarının evlere yaklaşık 10 metre mesafede bulunduğu; kazı, üretim ve nakliye faaliyetlerinin toz ve gürültüye yol açtığı, tarımsal üretimi ve hayvancılığı olumsuz etkilediği yönünde yurttaşların şikâyetleri bulunmaktadır. İşletme faaliyetleri sona eren ocaklarda rehabilitasyon yapılmadığı, açık çukurların yağmur sularıyla dolarak tehlike oluşturduğu ve maden atıklarının Şiro Çayı'na bırakıldığı da ileri sürülmektedir.

Bunun yanı sıra, bazı maden ocakları hakkında kapatma kararları alınmasına rağmen faaliyetlerin zaman zaman sürdürüldüğü; maden stok sahalarına ilişkin yargılama sürecinde ise keşif öncesinde stokların başka bir alana taşındığı iddia edilmektedir. Dört köy muhtarının yol sorununa ilişkin başvurularına verilen yanıtın da sorunu gidermediği belirtilmektedir.

Madencilik faaliyetlerinin çevre mevzuatına uygun yürütülmesi, doğal varlıkların korunması, yöre halkının sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının güvence altına alınması ve kamu kurumlarının denetim yükümlülüklerini yerine getirmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, Pütürge'deki madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerinin ve idari denetim süreçlerinin açıklığa kavuşturulması önem taşımaktadır.

Bu kapsamda;

1. Pütürge ilçesinde Taşmış, Babik (Gündüz), Meraw (Belenköy), Şimil (Örnekköy) ve Karakaya köyleri çevresinde faaliyet gösteren profillit maden ocaklarının sayısı kaçtır? Her bir ocağın ruhsat numarası, ruhsat sahibi, işletmeci firması, ruhsat alanı, faaliyet durumu ve ruhsat süresi nedir?

2. Söz konusu ocaklardan kaçının çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) kararı bulunmaktadır? Her bir ocak için verilen kararın türü ve tarihi nedir? ÇED sürecinden muaf tutulan veya kapsam dışı değerlendirilen ocaklar varsa bunların sayısı kaçtır ve hangi gerekçelerle bu kapsamda değerlendirilmiştir?
3. Maden ocaklarının üretim alanları, nakliye yolları ve stok sahaları için gerekli çevresel izinler alınmış mıdır? Bu alanlardan herhangi biri için gerekli izinlerin bulunmadığı tespit edilmiş midir? Edilmişse hangi idari işlemler uygulanmıştır?
4. Yerleşim yerlerine yaklaşık 10 metre mesafede bulunduğu belirtilen maden ocakları bakımından, yerleşim alanlarına yakınlığın insan sağlığı, gürültü, toz ve diğer çevresel etkiler yönünden değerlendirilmesine ilişkin bir inceleme yapılmış mıdır? Yapılmışsa sonuçları nelerdir?
5. Son beş yıl içerisinde söz konusu köylerdeki maden ocaklarına ilişkin Bakanlığınıza kaç şikâyet ve başvuru yapılmıştır? Bu başvuruların kaçı yerinde incelemeyle sonuçlandırılmış, kaçı için idari yaptırım uygulanmış ve kaçı hakkında herhangi bir işlem yapılmamıştır? Başvuruların sonuçları nelerdir?
6. Bölgede madencilik faaliyetlerinden kaynaklanan toz emisyonları ve gürültü düzeyleri ölçülmüş müdür? Özellikle tarım arazileri, hayvan otlatma alanları ve konutların yakınında hava kalitesi ve gürültü ölçümleri yapılmış mıdır? Yapılmışsa ölçüm tarihleri, sonuçları ve mevzuattaki sınır değerlerle karşılaştırmaları nelerdir?
7. Madencilik faaliyetlerinin tarım arazileri, meralar, hayvancılık ve tarımsal ürünlerin verimliliği üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızca veya ilgili kurumlarca hazırlanmış bir rapor var mıdır? Varsa tespitler nelerdir? Bölge halkının uğradığı ileri sürülen zararların belirlenmesi ve giderilmesi için hangi çalışmalar yürütülmektedir?
8. Maden ocaklarında faaliyetlerin sona ermesinin ardından sahaların rehabilite edilmesi ve doğaya yeniden kazandırılması için onaylanmış projeler bulunmakta mıdır? Faaliyeti durmuş veya terk edilmiş ocaklardan kaçında rehabilitasyon tamamlanmıştır? Rehabilite edilmeyen sahalar için hangi işlemler yapılmıştır?
9. Açık maden çukurlarının yağmur sularıyla dolarak insan ve hayvan yaşamı açısından tehlike oluşturduğu iddiaları hakkında Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Bu alanlarda güvenlik önlemleri alınmış mıdır? Alınmamışsa sorumlular hakkında hangi işlemler yapılacaktır?
10. Bölgenin önemli su varlıklarından Şiro Çayı'na maden atıklarının bırakıldığı iddiası hakkında herhangi bir inceleme yapılmış mıdır? Şiro Çayı'ndan ve Karakaya Baraj Gölü'nden su ve sediment numuneleri alınarak analiz gerçekleştirilmiş midir? Gerçekleştirilmişse analiz sonuçları nelerdir? Kirlilik tespit edilmişse sorumlular hakkında hangi yaptırımlar uygulanmıştır?
11. Söz konusu maden ocakları hakkında son beş yılda kaç denetim gerçekleştirilmiştir? Bu denetimlerde çevre mevzuatına aykırılık tespit edilmiş midir? Tespit edilen ihlaller nedeniyle kaç işletmeye idari para cezası verilmiş, kaç işletmenin faaliyeti durdurulmuş ve kaç işletme hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur?
12. Dört maden ocağı hakkında kapatma kararı alındığı yönündeki iddialar Bakanlığınızca araştırılmış mıdır? Bu kararlar hangi kurumlar tarafından, hangi tarihlerde ve hangi gerekçelerle alınmıştır? Kararlara rağmen faaliyetlerin sürdürüldüğü tespit edilmişse kararların uygulanmamasından sorumlu kişi ve kurumlar hakkında hangi işlemler yapılmıştır?
13. Maden sahalarındaki stokların, 21 Ekim 2026 tarihinde gerçekleştirildiği belirtilen keşif öncesinde Malatya'nın Battalgazi ilçesindeki başka bir alana taşındığı iddiası hakkında Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Bu taşıma işleminin amacı, zamanı ve sorumluları araştırılmış mıdır? Keşif ve bilirkişi incelemesinin sağlıklı biçimde yürütülmesi için ilgili mahkemeye veya yetkili kurumlara herhangi bir bildirim yapılmış mıdır?

14. Maden nakliyesinde kullanılan yolun yerleşim alanlarının ortasından geçtiği ve ağır tonajlı araçların köy sakinlerinin yaşamını olumsuz etkilediği yönündeki şikâyetler hakkında Bakanlığınızca inceleme yapılmış mıdır? Nakliye güzergâhının değiştirilmesi, tozun azaltılması ve yurttaşların güvenliğinin sağlanması için ilgili belediye ve diğer kurumlarla koordinasyon kurulmuş mudur?
15. Dört köy muhtarının maden nakliye yoluna ilişkin başvurularına Malatya Büyükşehir Belediyesi tarafından verilen yanıt Bakanlığınıza iletilmiş midir? İletilmişse yanıtın yeterliliği ve sorunun çözümüne katkısı değerlendirilmiş midir? İlgili kurumlar arasında bir koordinasyon çalışması yürütülmekte midir?
16. Pütürge'deki maden ocaklarının faaliyetlerinin kümülatif çevresel etkilerini ortaya koyan, bölgedeki bütün ocakları, nakliye yollarını ve stok sahalarını birlikte değerlendiren bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılmamışsa bu yönde bir çalışma başlatılması planlanmakta mıdır?
17. Bölge halkının temiz hava, temiz su, sağlıklı yaşam alanları ve geçim kaynaklarının korunması amacıyla bağımsız çevresel incelemeler yapılması, sonuçların kamuoyuyla paylaşılması ve gerekli idari tedbirlerin alınması yönünde Bakanlığınızın bir eylem planı bulunmakta mıdır?
18. Pütürge ilçesindeki maden ocaklarının çevresinde hayvancılık yapan üreticilerin hayvanlarında, otlakların madencilik faaliyetleri nedeniyle kirlenmesine bağlı olarak ağır metal maruziyeti ve buna bağlı hastalıkların son yıllarda sıklaştığı yönünde bildirimler bulunmaktadır. Bakanlığınızın bu iddialara ilişkin bilgisi var mıdır? Bölgedeki otlaklardan, topraklardan, su varlıklarından ve hayvanlardan ağır metal analizi amacıyla numune alınmış mıdır? Alınmışsa analizlerin tarihleri ve sonuçları nelerdir? Hayvanlarda ağır metal birikimi veya buna bağlı hastalıklar tespit edilmiş midir? Bu konuda ilgili kurumlarla ortak bir araştırma yürütülmekte midir?
19. Pütürge'de maden stok sahası olarak kullanıldığı belirtilen alan için 23 Ocak 2024 tarihinde ÇED başvuru dosyasının iptal edildiği, buna karşın aynı alanla ilgili 15 Eylül 2025 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından ÇED olumlu kararı bulunmaksızın izin verildiği ileri sürülmektedir. Bakanlığınızın kayıtlarında söz konusu alana ilişkin hangi başvurular, kararlar ve izinler bulunmaktadır? 23 Ocak 2024 tarihli iptal işleminin gerekçesi nedir? 15 Eylül 2025 tarihinde verildiği belirtilen iznin hukuki dayanağı nedir? İlgili alan için ÇED süreci tamamlanmadan izin verilmişse bunun gerekçesi nedir? Söz konusu izin ve işlemler hakkında bir inceleme başlatılmış mıdır?